

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
_____ "_____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 060114–Təsviri incəsənət fənninin tədrisi metodikası və metodologiyası

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət (magistr)

Kafedra: "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət"

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Təsviri incəsənət tarixi və metodologiyası

Proqram: Lənkəran Dövlət Universitetinin, "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli №01 sayılı iclas protokolu ilə təstiq edilmişdir

Kodu: MİF- B02

Tədris ili : II tədris ili, (2025-2026) III semestr:

Tədris yükü: Cəmi: 60 saat. Cəmi: 15 saat. Auditoriya saati- (10 saat mühazirə, 5 saat seminar).

Təhsil forması: Əyani (magistr)

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 2 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı : Baş müəllim Əsədli Adil Beytulla oğlu

E-mail ünvanı: Əsədli.Ə@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə. Məmmədov küçəsi 19, LDU-nun 2 sayılı korpusu

III. Təvsiyə olunan dərsliklər, dərs vəsaitləri və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Azərbaycan incəsənəti (Salamzadə Ə. Rzayev N.) Bakı 1992
2. Əfəndiyev R. Nəcəfov M. Tərlanov M. Təsviri sənət Bakı 1962
3. Кожин В. Виды Искусства. Москва 1960
4. Г.В.Беда. Основы Изобразительной грамоты. Москва 1969
5. A.Əsədli. Rəsmnin tədrisi metodikası Bakı 2021

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminarın nəticələrinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərinləndən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim-mövzu planı: 15 saat (10 saat müəhazirə, 5 saat praktik məşğələ)

No	Keçilən müəhazirə mövzularının məzmunu	Müh.	Tarix
1.	Mövzu1: Təsviri incəsənət tarixinin inkişaf mərhələləri Plan: 1. Təsviri incəsənətin tarixi 2. Təsviri incəsənətin inkişaf mərhələsi 3. Rənglərin insan psixologiyasına təsiri 4. Reallıq	2	
2.	Mövzu 2: Qədim dövr Plan: 1. Qədim dövr incəsənəti 2. Antik dövr 3. Orta əsrlər dövrü 4. XV-XVI əsrlər dövrü 5. XX əsr Azərbaycan dövrü	2	
3.	Mövzu 3: İncəsənət metodologiyası Plan: 1. Təsviri incəsənətin metodologiyası 2. Elmi metodologiya 3. Metodologiyanın sənətlə müqayisəsi	2	
4.	Mövzu 4: Metodologiya və metod Plan: 1. Metodologiya və metodun əlavələri 2. Metod anlayışı 3. Metoddə kateqorialar	2	
5.	Mövzu 5: XVII-XX əsr təsviri incəsənət tarixi Plan: 1. Qədim nümunələr, incəsənətin inkişafı 2. Heykəltəraşlıq 3. Orta əsrlərdə incəsənət inkişafı 4. XVI əsrdə təsviri sənət tarixi	2	
	Cəmi:	10s.	

Seminar

No	Məşğələnin məzmunu	Saat	Tarix
1.	Təsviri incəsənətin tarixi	2	
2.	Qədim dövr incəsənəti	2	
3.	Təsviri incəsənətin metodologiyası	1	
	Cəmi:	5 s.	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Rəsmlərdə tonallığa, işıq və kölgə effektinə nail olunması üsullarını, işığın əşyaya təsiri zamanı baş verən prosesləri, rəsmi işlənmə texnikasını, müxtəlif əşya və canlıların anatomik xüsusiyyətləri və onların rəsm edilməsi texnikasını və onların tətbiqini bilməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Tələbələr: təsviri incəsənətin, yaranma və inkişaf tarixi haqqında məlumat verir;
- Təsviri incəsənət janrlarını fərqləndirir;
- Qədim dünya və orta əsr Azərbaycan təsviri incəsənəti nümunələrini izah edir;
- Ayrı-ayrı dövrlərdə təsviri incəsənət əsərlərinin xarakterik xüsusiyyətlərini təhlil edir;
- İntibah dövründə təsviri incəsənət əsərlərinin xarakterik xüsusiyyətlərinə münasibət bildirir;;
- Təsviri sənətə aid bilikləri və şəxsi isdedadlarını inkişaf etdirir

XIII. İmtahan sualları:

1. Təsviri incəsənətin tarixi
2. Rənglərin psixologiyaya təsiri
3. Reallıq
4. Təsviri incəsənətin inkişaf mərhələsi
5. Qədim dövr incəsənəti
6. Orta əsr incəsənəti

7. XV-XVI əsr incəsənətin inkişaf mərhələsi
8. XX əsr incəsənəti
9. Təsviri incəsənətdə metodologiya
10. Elmi metodologiya
11. Sənətlə metodologiyanın əlaqəsi
12. Metodda kateqoriyalar
13. Metod anlayışı
14. Metodologiya və metodun əlaqəsi
15. Qədim nümunələr, incəsənətin tarixi
16. Heykəltəraşlıq
17. Orta əsrlər tarixi
18. Müasir tarix
19. İncəsənətin inkişafında rəsm
20. İzimlərin inkişafı, müasir dövr

XIV. Kollektiv sualları

I Kollektiv sualları

1. Təsviri incəsənətin tarixi
2. Rənglərin psixologiyaya təsiri
3. Reallıq
4. Təsviri incəsənətin inkişaf mərhələsi
5. Qədim dövr incəsənəti
6. Orta əsr incəsənəti
7. XV-XVI əsr incəsənətin inkişaf mərhələsi
8. XX əsr incəsənəti
9. Təsviri incəsənətdə metodologiya
10. Elmi metodologiya

II Kollektiv sualları

1. Sənətlə metodologiyanın əlaqəsi
2. Metodda kateqoriyalar
3. Metod anlayışı
4. Metodologiya və metodun əlaqəsi
5. Qədim nümunələr, incəsənətin tarixi
6. Heykəltəraşlıq
7. Orta əsrlər tarixi
8. Müasir tarix
9. İncəsənətin inkişafında rəsm
10. İzimlərin inkişafı, müasir dövr

Təsviri incəsənət tarixi və metodologiyası fənninin sillabusu 060114–Təsviri incəsənət fənninin tədrisi metodikası və metodologiyası ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Pedaqogika, psixologiya və incəsənət kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur (Protokol №01)

Fənn müəllimi:

b/m.A.B.Əsədli

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev